

Merkel: 'Ik werd niet als kanselier geboren'

Chronologie

Achtergrond - 30 oktober 2018 - Auteurs: Wiebke Pittlik, Vera Konijn

Het tijdperk van Angela Merkel loopt langzaam ten einde. Ze heeft gekozen voor een afscheid in meerdere bedrijven. Merkel stelt zich in december na achttien jaar niet meer herkiesbaar als partijvoorzitter van de CDU. Als haar termijn als kanselier in 2021 voorbij is, wil ze de politiek verlaten. Een terugblik op Merkels politieke loopbaan.

1989

De Oost-Duitse wetenschapper Angela Merkel begint haar politieke carrière in november 1989, wanneer ze lid wordt van de Demokratischer Aufbruch, een partij in de DDR die het communistisch systeem wil veranderen. In februari 1990 gaat de Demokratischer Aufbruch samen met de Deutsche Soziale Union en de Ost-CDU op in de Allianz für Deutschland.

1990

Het samenwerkingsverband van Oost-Duitse partijen wint de eerste en enige vrije verkiezing van de DDR op 18 maart 1990 glansrijk. [Lothar de Maizière](#) wordt de eerste vrij gekozen minister-president van Oost-Duitsland. Van april tot oktober 1990 is Merkel woordvoester in de partij.

Ongeveer een jaar na oprichting, in augustus 1990, wordt de Demokratischer Aufbruch opgenomen in de West-Duitse christendemocratische CDU. Merkel sluit zich bij de partij aan en treedt in hetzelfde jaar toe tot de Bondsdag.

1991

Van 1991 tot 1998 is Merkel vice-voorzitter van de CDU. Daarnaast is zij van 1993 tot 2000 ook voorzitter van de CDU in de deelstaat Mecklenburg-Voorpommeren.

Bondskanselier Helmut Kohl (CDU) is onder de indruk van Merkels competenties. In 1991 krijgt Merkel haar eerste ministerpost als minister van Gezinszaken. Van 1994 tot 1998 heeft ze zitting in de laatste regering-Kohl als minister van Milieu.

1998

Bij de verkiezingen van 1998 wordt CDU-kanselier Kohl ruimschoots verslagen door zijn SPD-tegenstrever Gerhard Schröder. Na de regeringswissel wordt Merkel

gekozen tot secretaris-generaal van de CDU.

In die functie krijgt ze het zwaar. De partij bleek onder leiding van Kohl een uitgebreid systeem van geheime rekeningen te hebben aangelegd waarop illegale partijgiften werden gestort; de Spendenaffäre. Wolfgang Schäuble trekt zich terug als partijvoorzitter. In 1999 schrijft secretaris-generaal Merkel in een gastbijdrage in de Frankfurter Allgemeine Zeitung dat de CDU afscheid moet nemen van Kohl om een nieuw begin voor de partij mogelijk te maken. Dat zal Kohl haar nog lang nadragen.

2000

Merkel wordt gekozen tot partijvoorzitter, de eerste vrouw in deze functie.

Kanselierskandidaat wordt nu nog Edmund Stoiber (CSU). Die verliest de verkiezingen in september 2002. Merkel wordt fractievoorzitter in de Bondsdag, ten koste van Friedrich Merz.

2005

Nadat de SPD in mei 2005 zware verliezen heeft geleden in Noordrijn-Westfalen kondigt SPD-kanselier Schröder nieuwe verkiezingen aan. Stoiber en Merkel stellen zich beiden kandidaat voor het kanselierschap. Stoiber krijgt dit keer niet voldoende steun en Merkel wordt aangewezen als kandidate.

De CDU wint nipt van de sociaaldemocraten: het verschil tussen de CDU/CSU en de SPD is slechts één procent. Angela Merkel wordt de eerste vrouwelijke en de eerste Oost-Duitse bondskanselier van Duitsland.

Kabinet-Merkel I, bestaande uit CDU/CSU en SPD, doet zijn intrede. Het regeerakkoord van rood-zwart zet in grote lijnen de hervormingspolitiek van Schröder voort. Er zijn geen grote drama's. Dat verandert in 2008 met de wereldwijde financiële crisis, maar Merkel loodst Duitsland daar goed doorheen. Ze ontpopt zich tot een pragmatische, solide en betrouwbare kanselier.

2009

In 2009 komt mede door het verlies van de SPD de gedroomde coalitie met de liberale FDP tot stand. Merkel wordt met gemak herkozen. Na een moeizame start weet ze te verrassen: in 2011 bijvoorbeeld na de kernramp in Japan, wanneer ze met de Energiewende komt: de sluiting van de Duitse kerncentrales en de

overgang naar duurzame energie. Onder haar leiding wordt de dienstplicht afgeschaft en het minimumloon ingevoerd, geen vanzelfsprekende punten voor haar partij. Internationaal ontwikkelt ze zich tot de leider van Europa.

2013

Bij de volgende verkiezingen is de CDU sterker dan ooit. Met 41,5 procent boeken de christendemocraten een klinkende overwinning, die ze grotendeels aan Merkel te danken hebben. Coalitiepartner FDP verliest zodanig, dat de christendemocraten opnieuw met de SPD in zee gaan. De regeerperiode staat in het teken van haar buitenlandpolitiek. De bondskanselier bepaalt, samen met minister van Financiën Schäuble, de koers in de euro- en de [Griekenlandcrisis](#). Ook is ze in 2015 de spil in de onderhandelingen in het Oekraïneconflict.

In de herfst van 2015 volgt de vluchtelingencrisis. Mede onder druk van de media en de publieke opinie en om een vuist te maken tegen extreem-rechts spreekt Merkel eind augustus duidelijk uit dat [Syrische vluchtelingen in Duitsland welkom zijn](#). "Wir schaffen das", zegt ze met het oog op de opvang en de integratie van vluchtelingen. De Duitse grenzen blijven open. Merkel wordt alom geprezen, maar ook gehaat.

2017

Ook bij de Bondsdagverkiezingen van 24 september 2017 trekt Merkel namens de CDU/CSU de lijst. De christendemocraten verliezen ten opzichte van 2013 bijna 9 procent van de stemmen, maar blijven wel de grootste.

Na de moeizame coalitieonderhandelingen, de ruzies tussen CDU en CSU van afgelopen zomer en nu de verkiezingsnederlagen in Beieren en Hessen, vindt de kanselier dat het zo niet verder kan. Ze kondigt op 29 oktober 2018 aan dat ze niet beschikbaar is voor een nieuwe termijn als voorzitter en na haar huidige termijn als kanselier ook geen nieuwe termijn ambieert. In 2021 wil ze de politiek verlaten. "Ik werd niet als kanselier geboren", zei ze maandag met gevoel voor relativering.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/28926/merkel-ik-werd-niet-als-kanselier-geboren>